

Oahpaheddjiide

Mo geavahit našuvnnalaš geahččalemiid oahppama neavvun?

Našuvnnalaš geahččaleamit oahppama neavvun

Oahppama árvvoštallamii gullá dat mo atnit dieđuid ohppiijat birra vai sáhtát sidjiide heivehit oahpaheami ja sin rávvvet joatkagis. Našuvnnalaš geahččalemiid bohtosiid sáhttá dán ulbmilii atnit jus dáid analysere ja atná daid oahpaheamis.

Dás leat rávvagat mo sáhtát našuvnnalaš geahččalemiid bohtosiid čuovvolit ovddidan dihtii oahppama.

Našuvnnalaš geahččalemiid duohtadieđut

Našuvnnalaš geahččaleamit

- leat bargobotta árvvoštallan mii galgá ovddidit oahppama
- addet dieđuid ohppiid vuodđogálggaid birra fágaidrasttildeaddji lohkamis ja rehkenastimis ja engelasgiela fága osiin
- čadahuvvojit čakčat 5., 8. ja 9 cehkiin
- sisttisdollet álkes, gaskageardán ja váttis bargamušaid
- leat earáláganat go kártengeahččaleamit main dušše leat álkes bargamušat
- ráhkaduvvojit fágabirrasii ovttas Oahpahusdirektoráhtain
- leat sáme giela lohkamis 2012 čavčča rájes

Ođđa vejolašvuodát čuovvolit

Dál sáhtát jođáneabbo go ovdal oažžut eanet dieđuid du oahppijoavkku bohtosiid birra. Áigumuššan lea ahte oanehis áiggi maŋŋil geahččalančadaheami sáhtát atnit daid bohtosiid oahpaheami heiveheapmái ja muitalit ohppiide ja fuolaheddjiide dáid bohtosiid birra. Veaháš maŋŋil čadaheami beasat PAS:s álkes analysanevvui mas lea rehkenastinárka, mii muitala dutnje:

- maid juohke bargamuš mihtida
- gallis máhtte bargamušaid našuvnnalaččat ja du oahppijoavkkus (válttisvuodamuttu)
- guđe fágaide sáhttá laktit geahččalemiid lohkamis ja rehkenastimis
- guđe mahtodagas bargamušat leat
- du oahppijoavkku bohtosiid našuvnnalaš dási ektui
- boddosaš čuoggárájáid birgendásiide

Daid bohtosiid maid oaččut dán neavvu anedettiin ii galgga raporteret, muhto atnit du oahppijoavkku pedagogalaš čuovvoleamis.

Juohke geahččaleami ođđa oahpaheaddjibagadallamiin sáhtát lohkat maid galggat dahkat čadaheami *ovdal, botta ja maŋŋil*. Dás leat geavtlaš rávvagat mo sáhtát bohtosiid čuovvolit.

Bagadallamiin leat maddái mánggalágan evttohusat resurssaide ja lohkamiidda mat laktašuvvet lohkama ja rehkenastima gálggaide ja engelasgiela fága osiide, mat soitet leat ávkálaččat skuvlla visot oahpaheddjiide.

Mo atnit geahččalemiid oahppama árvvoštallanbarggus?

Njeallje prinsihpa leat dehálaččat oahppama árvvoštallanbarggus. Dát leat guovddáš prinsihpat maiddá geahččalemiid barggus. Prinsihpat leat dutkanvuđot ja sáhttet laktojuvvot bargobotta árvvoštallamii, mii lea čilgejuvvon oahpahuslága lánkaásahusas.

Ohppiid oahppaneavttuid sáhtta nannet jus sii:

- 1) áddejit maid galget oahppat, ja mii sis vurdojuvvu
- 2) ožžot máhcahemiid mat mitalit sidjiide sin barggu dahje olahusa kvalitehta birra
- 3) rávvejuvvojit mo sáhttet čeahpput
- 4) servet iežaset oahppanbargui earret eará nu ahte árvvoštallet bargguset ja ahtanuššameaset

Oahppit galget áddet maid galget oahppat ja mii sis vurdojuvvu

Go barggat geahččalemiiguin ja árvvoštallamiin, de lea dehálaš ahte oahppit dihtet manne sii árvvoštallojit, ja mii sis vurdojuvvu. Háleš danne ohppiiguin geahččaleami áigumuša birra, ja maid dat mihtida. Mital ohppiide ahte áigumuššan lea atnit bohtosiid oaidnin dihtii man muttus sii leat, nu ahte sáhtát sin veahkehit ovddasgavlui. Muhtin ohppiide soaitá geahččalanvuohki leat amas. Ráhkanaste danne ohppiide dasa mii sis lea vuordimis, nu ahte sáhttet dovdat oadjebasvuoda. Mital ohppiide mo galget vástidit iešguđet bargamušaid, maid galget dahkat jus eai ádde muhtin bargamuša, ja man guhkes áigi lea geahččaleapmái. Ráhkanaste ohppiid dasa ahte sáhttet oažžut bargamušaid maid eai nákke vástidit. Ane áinnas daid ovdamearkkaid mat leat Oahpahusdirektoráhta neahtasiiduin.

Atte máhcahemiid ja rávvagiid mo joatkit

Árvvoštallama sáhtta atnit ohppiide máhcahemiide, mat mitalit sidjiide barggu dahje olahusa kvalitehta birra, ja rávvagiid mo sáhttet čeahpput. Birgenčilgehusat ja dieđut geahččalemiid bargamušaid birra, sáhttet dutnje mitalit mas du oahppit barget bures, ja mas fertejit eanet bargat. Dáid dieđuid sáhtát laktit dasa maid juo dieđat ohppiid birra. Dieđuid sáhtta vel atnit háleštallamii ohppiiguin ja

fuolaheddjiiguin. Mital fuolaheddjiide guđe muttus oahppit leat, nu ahte sii sáhttet čuovvut mielde ja doarjut mánáset ahtanuššama.

Fátmmas ohppiid

Berrešit fátmmastit ohppiid geahččaleami čuovvolanbarggus. Ohppiin jearrat maid gáddet iežaset olahan ja mainna berrešedje eanet bargat, soaitá leat veahkkin dasa ahte smihttet iežaset máhtestuvvama birra. Maŋžil go leat geahčadan bohtosiid, de soaitá leat ávkin diktit ohppiid smiehttat bohtosiideaset birra ja plánet maid sáhttet dahkat vai čehppot.

Smiehttažaldagat

- Mo ráhkkanahatán ohppiid ovdal geahččalemiid?
- Mo lavttán bohtosiid iežan máhcahemiide ohppiide ja fuolaheddjiide?
- Mo galgga rávvet joatkkabarggu dáfus bohtosiid vuođu?
- Mo fátmmastan ohppiid bohtosiiguin bargat?

Ovttasbargu bargoskihpáriiguin vuođđogálggaid hárrái

Vuođđogálggat lohkamis ja rehkenastimis leat integrerejuvvon buot fágaid gealbomihtuin. Vaikke gálggat fágain bohtet mángga láhkai ovdan, de leat bohtosat guoskevaččat *buot* oahpaheddjiide eai ge dušše oahpaheddjiide dárogielas ja matematihkas. Nannen dihtii vuođđogálggaid visot fágain, de lea ávkkálaš ahte oahpaheaddjiivoavku daid ceškiin mat čadahit geahččalemiid, ovttas analyserejit ja digaštallet geahččalemiid bohtosiid. Go ovttas čoahtkái geassá geahččaleami bohtosiid, de sáhtta oahpaheaddjiivoavku oaidnit mas oahppit bures birgejit, ja mainna iešgudet fágain ferttejit bargat eanet.

Háleš bargoskihpáriiddátguin

- Oaidnit go bohtosiin minstariid dahje sojuid?
- Leat go mis eará dieđut mat nannejit dahje láivudit bohtosiid?
- Digaštallet mo áigubehtet čuovvolit daid ohppiid geat leat olu vulobealde dahje olu bajábealde gaskameari.
- Maid dahket du bargoskihpárat go galget ohppiideaset čuovvolit?

Eanet dieđuid árvvoštallama ja geahččalemiid birra oainnát dás www.udir.no

Telefovdna 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no